

apreciere unanimă. Formula place fiind lizibilă și accesul la informație este apreciat ca fiind facil. Din 100 cercetători, 84 au fost de acord.

În fondul pasiv, se găsesc mai ales cazuri speciale prelucrate și în care sînt integrate și produsele bancare vechi, care nu se mai vînd, dar care mai prezintă interes. "Cel mai dificil este să simplificăm - spune Gilles Husser de la Crédit Lyonnais - să urmărim ideea care trebuie să furnizeze răspunsul la întrebarea pusă și nimic în plus. Demersul nostru diferă de analiza procedurilor, pentru că integrează elemente subiective, legate de comportamentul persoanelor. Plecăm de la materialul existent și îl restructurăm pentru a-l adapta utilizatorilor". Dar de ce să se opteze pentru o documentație scrisă pe posturi de lucru standard, legate în rețea?

"A integra o astfel de funcție pe opt mii de posturi de lucru este costisitor" (Gilles Husser). "Pentru a nu încetini procesul de apariție a ghidului, s-a preferat amînarea disponibilizării pe micro; acesta va fi gata peste doi ani".

La UAP*), diviziunea internațională a Departamentului Informatic a pus în funcțiune un software pentru gestiunea asigurărilor, care poate fi parametrizat, destinat filialelor sau implantărilor UAP în strălînătate, unde este în vigoare o altă legislație. Acest program (pe sisteme IBM 36, AS 400 și 370 - CICS) se înrudește cu jocul Lego, avînd piese fixe impuse și altele raportate. De aici, necesitatea unui mod de utilizare descris în mod clar, venind în sprijinul creatorilor de software pentru a-l putea adapta și parametriza conform specificului național.

S-a constituit o echipă mixtă (analisti, creatori de software, utilizatori UAP și cinci ingineri de la SLIGOS) care să lucreze la cea de a doua fațetă a acestui proiect documentar, mai precis în ceea ce privește ajutoarele și fișele utilizatorilor, destinate "redactorilor" sau funcționarilor din societățile intermediare (misiții, de exemplu). "Problema este de a traduce o viziune informatică în viziunea utilizatorului".

Lucrările începute în decembrie 1990 ar fi trebuit să se termine în aproximativ două luni. Prima etapă constă în construirea unei machete pornind de la 6 sau 7 tipuri de documente existente, "trecute prin filtru pedagogic", cuprinzînd un exemplu de parametrizare simplă și un exemplu de parametrizare complexă.

Proiectul înainteaș pe toate fronturile:

- pe documentare tehnică, destinată creatorilor de software, care explică funcționarea internă a instrumentului;
- pe concepția generală, care precizează conceptele și funcțiunile existente și care trebuie definite în mod specific pentru fiecare țară;
- pe ghidul de parametrizare, care descrie ceea ce

se întîmplă în funcție de opțiunile alese;

- pe documentația utilizatorilor.

Cercetarea aplicativă variază în funcție de parametrizare și de adăugirile specifice.

De fapt nu se lucrează ecran după ecran. Se furnizează un schelet cu casete pline și casete vide. Acestea vor fi încărcate prin adaosuri la ecran de componente specifice documentației furnizate".

Inginerii de la SLIGOS prevăd furnizarea de documentații utilizatorilor și informaticienilor, recomandări și metode de dirijare pe plan intern a ajutoarelor. În paralel, echipe din departamentul informatic al UAP și UAP International vor fi instruite în metodologia documentării utilizatorilor. Transferul de competență obligă.

(Debas, D. - L'inginerie documentaire; în: Le Monde Informatique, nr. 455, 5 mai 1991)

Traducere

Brîndușa Trușcă

Institutul de Cercetări în Informatică

DREPTUL, O NOUĂ ARMĂ DE REGLARE A PIETII SOFTWARE-URILOR

Reunite în cadrul Afel (Association française des éditeurs de logiciels), marile firme producătoare de software (LCE, Lotus, Microsoft, Wordperfect, ACI, Aldus, Aware, Hatier, IS2 și Nathan) au contestat două dispoziții ale proiectului directivă dat de Piața Comună privind protecția juridică a software-ului.

Este vorba mai întii de obligația de a împrumuta software-uri prin intermediul bibliotecilor publice. Această măsură ar duce la creșterea considerabilă a pirateriei, fără a exista vreo posibilitate de control. În acest caz, bibliotecarii vor fi răspunzători, complici în caz de piraterie, deci pușini vor fi dispuși să se angajeze în această direcție.

Al doilea punct de dezacord: decompilarea autorizată pentru motive de interoperabilitate sau de întreținere. Textul proiectului directivă precizează că, în anumite condiții, "interdicțiunile prevăzute nu vor putea fi invocate de autor pentru a împiedica realizarea de acte indispensabile pentru a asigura întreținerea programului și crearea sau funcționarea programelor interoperabile".

Discuția privitoare la această dispoziție a pus față în față două grupări: pe de o parte "Software Action Groups for Europe" (Sage) condus de IBM, Apple, DEC, Siemens și majoritatea SSII și editorii de software și, pe de altă parte, "European Committee for

*) L'Union d'Assurance Publique

Interoperable Systems" (ECIS) care revendică dreptul la decompilare pentru a permite dezvoltarea de produse concurente. Atras de Bull, Amdahl, Olivetti, NCR, Sun și firmele japoneze precum Fujitsu și Apricot-Mitsubishi, Ecis promovează o apropiere mult mai liberală, bazată pe o asimilare între protecția legală a autorilor și dificultatea dezvoltării de produse concurente "interoperabile", termen care nu este definit.

O lege este necesară, dar aplicarea ei este discutabilă. Editorii de software văd deschizându-se o breșă în domeniul intereselor lor prin protecția stabilită prin legea dreptului de autor.

În Franța, legea din 3 iulie 1985 protejează în mod eficace software-urile și judecătorii o aplică în mod riguros, chiar cînd este vorba de însuși statul.

Totuși este dovedit că, din 10 software-uri utilizate, numai 3 sînt plătite. Aceasta va constitui un deșeu pentru toate abuzurile de interpretare, avînd în vedere caracterul general al termenilor.

(xxx: "Le droit, nouvelle arme de régulation du marché des logiciels", în: Le monde informatique, nr. 431, 5 nov. 1990, p.60)

Traducere
Victoria Haiduc

Institutul de Cercetări în Informatică

BIOMETRIE: AMPRENTA PENTRU CUVÎNTUL DE ACCES

Biometria permite, datorită analizei caracteristicilor fizice ale indivizilor, limitarea incertitudinii legată de utilizarea codurilor de acces.

Securitatea se sprijină cel mai adesea pe utilizarea codurilor de acces și pe cuvinte de acces (parole). Nu este niciodată sigur sută la sută că cel care utilizează un cod de acces este într-adevăr cel căruia i-a fost atribuit. De ce să nu se utilizeze tehnicile biometrice pentru a reduce această marjă de incertitudine? Cele mai cunoscute sînt dinamica semnăturii și amprentele digi' ale. Există totuși produse de recunoaștere a vocii, de măsurare a amprentelor degetelor și mîinii și de analiză a retinei.

André Denis (responsabilul securității sistemelor de informare din industria apărării din firma Alcatel Titn), promotorul sistemului Isard de recunoaștere dinamică a semnăturii, afirmă că "este tot mai mult necesară utilizarea acestor tehnici pentru a fi siguri că, persoana care are acces la un sistem este cea autorizată. Legile informaticii cer dovezi".

Nici un sistem de securitate nu este fiabil în proporție de 100%, prin urmare există două riscuri de eroare: acceptarea persoanelor neautorizate și, invers, refuzarea accesului persoanelor autorizate. Procentul de eroare pentru recunoașterea semnăturii poate atinge 6%. Procentele de eroare sînt mai ridicate

pentru femei, sîngaci și lucrătorii manuali. De asemenea, acestea mai sînt influențate de boală și de alcoolism.

În Franța produsul Isard al firmei Alcatel Titn rulează pe terminalul biometric Digit 1000 pentru recunoașterea amprentelor digitale, iar produsele Fichet fac analiza vaselor sanguine ale retinei și analiza morfologiei mîinii. În mod concret, recunoașterea semnăturii este utilizată de o întreprindere industrială, care facturează clienților săi utilizarea a două echipamente 3090.

De asemenea, recunoașterea semnăturii a fost adoptată de un birou de studii care deține planuri confidențiale, pentru a le controla consultarea și modificările. Produsele bazate pe recunoașterea amprentelor digitale sînt utilizate în închisori, medii privilegiate, dar și pentru a controla accesul în anumite locuri turistice. Dar aceste sisteme se sprijină pe un anumit context socio-cultural: mai mult, ele sînt asociate unei anumite lezări adusă libertăților individuale. Acest lucru explică de ce tehnicile biometrice sînt mai degrabă răspîndite în domeniile de securitate înaltă, cum ar fi cel militar sau nuclear.

(Rosé, Ph.: "Biométrie: l'empreinte pour mot passé", în: Le Monde Informatique, nr. 417, 18 iunie 1990, p.30)

Traducere
Victoria Haiduc

Institutul de Cercetări în Informatică

REDUCERE FISCALĂ PENTRU AUTORII INDEPENDENȚI

În baza unei instrucțiuni din 10 aprilie 1991, Administrația precizează condițiile în care cesiunile drepturilor asupra software-urilor pot beneficia de impozitare redusă a regimului plusvalorilor pe termen lung. Rata redusă este în prezent de 16%.

Autorii implicați sînt astfel autorizați să aplice acest regim nou produselor percepute, începînd cu data de 1 ian. 1989. Practic, trebuie adresată o reclamație serviciilor fiscale.

Începînd cu legea din 29 dec. 1990, de impozitarea redusă a plusvalorilor pe termen lung beneficiază orice autor, persoană fizică, respectînd trei condiții:

- autorul este persoana fizică supusă impozitului pe venituri din categoria beneficiilor necomerciale: nu intră în această categorie autorul - persoană morală, ca și autorul - persoană fizică, pendinte de beneficiile industriale și comerciale sau beneficii agricole;
- autorul cedează drepturile asupra software-ului său. De avantajul fiscal beneficiază numai produsele de cesiuni ale dreptului de proprietate sau de utilizare a programului. Administrația vizează în mod expres sumele nete percepute "cesiunii" de software sau de "concesiune" de